

Dyrevernalliansen

Brenneriveien 7, 0182 Oslo
(+47) 22 20 16 50

kontor@dyrevern.no
www.dyrevern.no

facebook.com/dyrevern
twitter.com/dyrevern

Org. nr.: 983 482 392
Kontonr.: 0537 34 87378

Til:
Utvalget som skal vurdere langsiktige perspektiver for SPU

Oslo, 12. november 2021

Innspill fra Dyrevernalliansen vedrørende langsiktige perspektiver for Statens pensjonsfond utland (SPU)

Vi er glade for å se at Finansdepartementet har nedsatt et utvalg som skal vurdere langsiktige perspektiver for SPU, og takker for muligheten til å gi innspill til utvalgets arbeid.

Dyrevelferd er en viktig verdi i det norske samfunnet, og denne verdien bør også danne grunnlag for vurderingene som SPU må ta i sine investeringer. Gjennom sine store investeringer i mat- og dyreindustri løper SPU i dag en betydelig omdømmerisiko, og i et mer langsiktig perspektiv vil globale samfunnsendringer innebære at slike investeringer også vil være forbundet med større økonomisk risiko.

Dyrevelferds- og miljøutfordringer i intensivt landbruk

I overkant av 80 milliarder landbruksdyr inngår hvert år i verdens matproduksjon.¹ Hovedutfordringen for dyrevelferden globalt er at økt produksjon av store mengder kjøtt, egg og melk til lavest mulig pris blant annet forutsetter avl for høy ytelse og mange dyr på lite areal. Fremveksten av industrielt landbruk, spesielt i land som tidligere hadde mer desentraliserte og ekstensive driftsformer, kombinert med manglende rettsvern for dyr i mange lands lovverk, utgjør i dag en av de største utfordringene for arbeidet med å forbedre den globale velferden for produksjonsdyr.

FNs klimapanel er tydelige på at dagens kjøttproduksjon ikke er bærekraftig. Panelet har nylig tatt til orde for at det trengs en omlegging av verdens matproduksjon dersom vi skal nå de globale utslippsmålene og unngå en klimakatastrofe, og peker på grønnsaker, belgvekster, korn, nøtter og frø som mulige løsninger for fremtidens matforsyning.²

Stigende forventninger til dyrevelferd nasjonalt og internasjonalt

Synet på hva som utgjør god dyrevelferd er i konstant utvikling. Den norske dyrevelferdsloven trådte i kraft i 2010, og erstattet med det dyrevernloven av 1974. Den nye loven stadfester at dyr har en egenverdi (§ 3) og har bidratt til å heve dyrenes status i lovverket.³ Det er innført nesten 60 forskrifter med hjemmel i dyrevelferdsloven, og kravene til dyrehold har gjennomgått betydelige endringer de siste tiårene. Landsdekkende dyrepoliti ble innført gradvis gjennom politiske vedtak i årene 2017–2020, og det er vedtatt en lov om forbud mot pelsdyroppdrett fra 1. februar 2025.⁴

Noen av forbedringene er særnorske, mens andre er innført som del av EØS-avtalen. EU har i løpet av de siste to tiårene innført en lang rekke rettsakter til vern av dyr.⁵ I Lisboa-traktaten art. 13 er det fastslått at dyr er "sentient beings" – altså følende vesener: "In formulating and implementing the Union's agriculture, fisheries, transport, internal market, research and technological development and space policies, the Union and the Member States shall, since animals are sentient beings, pay full regard to the welfare requirements of animals, while respecting the legislative or administrative provisions and customs of the EU countries relating in particular to religious rites, cultural traditions and regional heritage."

¹ Food and Agriculture Organization of the United Nations, "Food and agriculture data", URL: <http://www.fao.org/faostat/en/#home>, hentet 3. september 2020, udatert.

² Mbow, C., C. Rosenzweig, L.G. Barioni, T.G. Benton, M. Herrero, M. Krishnapillai, E. Liwenga, P. Pradhan, M.G. Rivera-Ferre, T. Sapkota, F.N. Tubiello, Y. Xu, "Food Security", In: *Climate Change and Land: an IPCC special report on climate change, desertification, land degradation, sustainable land management, food security, and greenhouse gas fluxes in terrestrial ecosystems*, 2019.

³ Lov 19. juni 2009 nr. 97 om dyrevelferd

⁴ Lov 21. juni 2019 nr. 63 om forbud mot hold av pelsdyr

⁵ Se oversikt på Europakommisjonens temaside for dyrevelferd. URL: https://ec.europa.eu/food/animals/animal-welfare_en

Dyrevernalliansen

Verdens dyrehelseorganisasjon (OIE) har vedtatt detaljerte standarder for hold og transport av dyr, og arbeider også for å få innført standardene i land over hele verden.⁶ For landbaserte dyr gjelder den nokså detaljerte og artsspesifikke "Terrestrial Animal Health Code",⁷ mens for fisk og andre akvatiske dyr gjelder "Aquatic Animal Health Code".⁸

Redusert lønnsomhet i intensiv kjøtt- meieri- og eggproduksjon

Hovedgrunnen til at dyrevelferdskravene har blitt skjerpet gjennom de siste tiårene er at samfunnets oppfatning av hvordan vi bør behandle produksjonsdyrene våre endres over tid, både her til lands og i andre deler av verden. Et talende eksempel er EU-kommisjonen, som i juni 2021 varslet at det vil legges frem et lovforslag om en utfasing av bruken av bur og trange binger i landbruket innen 2027. Kunngjøringen kom som svar på et europeisk innbyggerinitiativ, som samlet om lag 1,4 millioner underskrifter.⁹ Dersom lovendringen gjennomføres, vil dette innebære en betydelig innstramming i produksjonsforskriften i svært mange land, inkludert Norge. Forbudet som er forespeilet fra Kommisjonen vil omfatte om lag 300 millioner dyr.

Det må anses som overveiende sannsynlig at dyrevelferdslovgivningen internasjonalt vil fortsette å styrkes i årene som kommer. Dette vil medføre økte kostnader for selskaper innenfor mat- og dyreindustrien, og disse kostnadene kan ikke uten videre skyves videre på forbrukeren. I flere land ser vi også en økende forbrukertrend som går i retning av et lavere konsum av animalske produkter, og et høyere forbruk av plantebaserte produkter. Eksempelvis økte andelen nordmenn som definerer seg som enten veganere, vegetarianere, pescetarianere eller flexitarianere fra 17 prosent i 2019 til 23 prosent i 2020.¹⁰

Sektoren for plantebaserte kjøtterstatninger har vokst enormt de siste årene, og er i dag verdsatt til 180 milliarder. Det er lite som tyder på at denne veksten vil stoppe opp, og verdien er anslått å kunne overstige 1.200 milliarder innen 2029.¹¹

SPU har store investeringer i bunnsjiktet av dyrevelferdsrangering

SPU anslås i dag å være verdens femte største investor den globale i kjøtt- og meieriindustrien.¹²

The Business Benchmark on Farm Animal Welfare (BBFAW) er i dag den mest anerkjente kilden til informasjon om hvordan dyrevelferden ivaretas hos de største selskapene innenfor mat- og dyreindustrien. Rapporten publiseres årlig, og måler de 150 største selskapene innenfor dette segmentet på 37 ulike indikatorer for dyrevelferd. Basert på disse indikatorene, rangeres alle selskapene fra nivå 1 (Leadership) til nivå 6 (No evidence on the business agenda).¹³

SPU har per 31. desember 2020 eierandeler i om lag halvparten av de 150 selskapene som er å finne på BBFAWs rapport for 2020. Samlet sett har fondet investeringer verdt rett i underkant av 400 milliarder i selskapene som omfattes av rangeringen. Dette eierskapet fordeler seg relativt jevnt utover alle de ulike nivåene for dyrevelferd, men investeringene i selskapene på laveste nivå (5 og 6) er faktisk større enn investeringene i selskaper på øverste nivå (1 og 2). I overkant av 174 milliarder kroner er plassert i selskapene som BBFAW plasserer i bunnen av benchmarkingen, mens investeringene i det øverste sjiktet begrenser seg til i overkant av 138 milliarder kroner.¹⁴

Basert på disse tallene fremstår det tydelig at fondets forvaltere har nedvurdert risikoen forbundet

⁶ Se OIEs temaside for dyrevelferd. URL: <https://www.oie.int/en/what-we-do/animal-health-and-welfare/animal-welfare/#ui-id-1>

⁷ OIE, "Terrestrial Animal Health Code", URL: https://www.oie.int/en/what-we-do/standards/codes-and-manuals/terrestrial-code-online-access/?id=169&L=1&htmlfile=titre_1.7.htm

⁸ OIE, "Aquatic Animal Health Code", URL: https://www.oie.int/en/what-we-do/standards/codes-and-manuals/aquatic-code-online-access/?id=169&L=1&htmlfile=titre_1.7.htm

⁹ European Commission, *Communication from the Commission on the European Citizen's Initiative (ECI) "End the Cage Age"*, 30. juni 2021

¹⁰ Setten, K., "Dobbelt så mange vegetarianere i Norge på ett år", TV2.no, URL: <https://www.tv2.no/a/11819358/>, publisert 6. desember 2020.

¹¹ BBC, "McDonald's to introduce plant-based burgers and fast food", BBC.com, URL: <https://www.bbc.com/news/business-54883140>, publisert 10. november 2020.

¹² Feedback, "Butchering the planet: The big-name financiers bankrolling livestock corporations and climate change", URL: <https://feedbackglobal.org/wp-content/uploads/2020/07/FeedbackReport-ButcheringPlanet-Jul20-HighRes.pdf>, Juli 2020.

¹³ Business Benchmark on Farm Animal Welfare, "Benchmark", bbfaw.com, URL: <https://www.bbfaw.com/benchmark/>, udatert, hentet 26. april 2021.

¹⁴ Norges Bank Investment Management, "Oversikt over samtlige investeringer", URL: <https://www.nbim.no/no/oljefondet/investeringene/>, hentet 26. april 2021.

Dyrevernalliansen

med investeringer i mat- og dyreindustrien. At om lag 174 milliarder kroner i dag er investert i selskaper som ikke kan dokumentere hverken akseptabel dyrevelferd, eller konkrete planer om forbedring, fremstår som en svært risikabel strategi.

SPUs manglende bevissthet på dyrevelferdsproblematikk reflekteres også i at fondet ikke er å finne på listen over investeringsfond som har signert BBFAWs Global Investor Statement on Farm Animal Welfare.¹⁵ Vi har heller ikke klart å se at SPU har forpliktet seg til å fremme dyrevelferd gjennom signaturer på andre, tilsvarende erklæringer.

Flere av selskapene som SPU har eierskapsinteresser i er involvert i husdyrproduksjon i land med manglende eller svært fragmentarisk lovverk om dyrevelferd. Dette gjelder blant annet flere selskaper med base i land som Kina og Japan, som begge får karakteren E på en skala fra A til G i Animal Protection Index. På underkategorien «Beskyttelse av landbruksdyr» får begge land bunnkarakteren G.^{16,17} Et svakt lovverk, samt utbredt mangel på investeringer i og bevissthet om dyrevelferdsarbeidet, bidrar til at millioner av dyr utsettes for sterk lidelse.

I Kina er det påbudt å bedøve griser før slaktning, men fjørfe, storfe og andre husdyrslag er ikke dekket av lovverket. Det eksisterer heller ikke regelverk for forsvarlig hold av dyrene.¹⁷ Husdyrproduksjonen i Kina har blitt stadig mer industrialisert, og kyllingproduksjonen har for eksempel i økende grad blitt flyttet fra gulvsystemer til burdrift. Der holdes fuglene tett og har minimale muligheter for å få tilfredsstillende artstypiske behov.¹⁸ Dette er årsaken til at norsk næringsliv er i ferd med å fase ut hold av høner i bur, og 93,5% av norske høner er nå frittgående, mot 13% i 2003.¹⁹

Eksisterende etiske retningslinjer sikrer ikke SPU mot risiko

Verdensbanken har påpekt at det generelt vil være betydelig risiko forbundet med investeringer i selskaper som driver dyrehold, ettersom selskaper som ikke evner å holde tritt med stadige økte forventninger til dyrevelferd vil stå i fare for å straffes av forbrukerne og tape betydelige markedsandeler.²⁰

De etiske retningslinjene for SPUs virksomhet har blitt revidert flere ganger, senest under Stortingets behandling av Meld. St. 24 (2020–2021). Selv om etiske hensyn nå vektlegges i større grad enn hva som tidligere har vært tilfelle, bærer forvaltningen av pensjonsfondet fortsatt preg av at viktige etiske temaer ikke anses som relevante å ta hensyn til, med mindre de nevnes eksplisitt. Dette kan medføre at SPU i sin søken etter å finne selskaper som passer inn under de politiske vedtatte rammene som ettergås av Etikkrådet, går glipp av risikovurderinger på områder som dyrevelferd.

Ett av selskapene som inntil relativt nylig var del av SPUs portefølje, er den brasilianske kjøttprodusenten JBS. Hovedstyret besluttet i 2018 å utelukke dette selskapet som følge av korrupsjon. I ettertid har det blitt avdekket at JBS i en årrekke har bidratt til store miljøødeleggelser gjennom å direkte eller indirekte bidra til avskoging. Dersom JBS ikke hadde blitt avslørt i en korrupsjonsskandale, er det lite trolig at Etikkrådet ville funnet det naturlig å anbefale fondet å avslutte sitt eierskap i selskapet. Fordi eierskapet var avsluttet innen det ble offentlig kjent at JBS er ansvarlig for alvorlige miljøødeleggelser, unngikk SPU en alvorlig omdømmekrise. Likevel bør det være et tankekors at den miljøskadelige aktiviteten tilsynelatende vil ha pågått mens fondet var på eiersiden i selskapet, og at det var helt andre forhold som lå til grunn for utelukkelsen.

Etter vårt syn illustrerer denne saken godt hvilken omdømmerisiko SPU påtar seg gjennom investeringer i intensivt husdyrhold. FNs klimapanel har nylig slått fast at den stadig mer intensive kjøttproduksjonen i verden bidrar til økte klimagassutslipp og høyere ressursbruk. Moderne jordbruk utfordrer jordas økosystem på en rekke ulike måter, og husdyrproduksjon er i dag en av de største driverne til tap av naturmangfold.

¹⁵ BBFAW, "The Global Investor Statement on Farm Animal Welfare" URL: <https://www.bbfa.com/investors/investor-statement/>, Juli 2020.

¹⁶ Animal Protection Index, "Japan", URL: api.worldanimalprotection.org, mars 2020.

¹⁷ Animal Protection Index, "China", URL: api.worldanimalprotection.org, mars 2020.

¹⁸ Chen, Q., Saatkamp, H. W., Cortenbach, J., "Comparison of Chinese Broiler Production Systems in Economic Performance and Animal Welfare," *Animals (Basel)* 10(3):491, 2020.

¹⁹ Animalia, *Kjøttets tilstand 2021*, tab. 1.4.2.

²⁰ International Finance Corporation, "Good Practice Note: Improving Animal Welfare in Livestock Operations", World Bank Group, 2014.

Dyrevernalliansen

Etter vårt syn er det strengt nødvendig at det foreligger klarere etiske retningslinjer for investeringene som foretas i den globale mat- og dyreindustrien.

Samtidig bør det hvile et sterkere selvstendig ansvar på fondets forvaltere om å sikre at selskaper innenfor denne industrien driver på en bærekraftig måte, slik at SPU reduserer risikoen for økonomisk tap på lengre sikt, og tap av omdømme på kort sikt.

Med vennlig hilsen

Christian Danielsen

Politisk rådgiver

Statsviter

christian@dyrevern.no

+47 909 800 28

VEDLEGG:

Dyrevernalliansen, "Statens pensjonsfond utlands investeringer i de 150 største selskapene i den globale mat- og dyreindustrien", 2021.

Dyrevernalliansen

Brenneriveien 7 0182 Oslo
(+47) 22 20 16 50kontor@dyreven.no
www.dyreven.nofacebook.com/dyreven
twitter.com/dyrevenOrg. nr: 983 482 392
Kontonr: 0537 34 87378

Statens pensjonsfond utlands investeringer i de 150 største selskapene i den globale mat- og dyreindustrien

VEDLEGG TIL INNSPILL november 2021

The Business Benchmark on Animal Welfare (BBFAW) forstår årlig en gjennomgang av dyrevelferden hos de 150 største selskapene innenfor mat- og dyreindustrien. Selskapene rangeres på seks ulike nivåer (ter 1 til ter 6), der ter 1 er best og ter 6 er dårligst. Oljefondet er en stor global investor i denne industrien. I oversikten under sees Statens pensjonsfond utlands investeringer og eierskap per 31.12.2020 i selskaper som er å finne på BBFAW's benchmark for 2020. Som oversikten viser, har fondet i dag betydelige investeringer i selskaper både i øverste sjiktet (ter 1/ter 2) og i nederste sjiktet (ter 5/ter 6).

Christian Danielsen
politisk rådgiver
statsviter
(+47) 909 80 028
christian@dyreven.no

Kilder:

<https://www.bbfa.com/benchmark/><https://www.nbim.no/no/oljefondet/investeringsene/#/>

SELSKAPER	INVESTERING (KR)	EIERSKAP (%)	REGISTRERINGSLAND	KOMMENTAR
TIER 1 (Leadership)				
Cranswick	kr 697 817 163	3,22 %	UK	
Marks & Spencer	kr 1 271 059 724	4,07 %	UK	
Noble Foods	kr -		UK	
Waitrose	kr -		UK	
SAMLET INVESTERING (T1)	kr 1 968 876 887			
ANDEL SELSKAPER MED INVESTERING (T1)	50,0 %			
TIER 2 (Integral to business strategy)				
Banilla	kr -		ITALIA	
Cargill	kr -		USA	
Coop Group (Switzerland)	kr -		SVEITS	
Co-op UK	kr -		UK	
Danish Crown	kr -		DANMARK	
Fontera	kr -		NEW ZEALAND	
Greggs	kr 485 167 791	2,29 %	UK	
Groupe Danone	kr 8 433 380 151	2,18 %	FRANKRIKE	Har også investert om lag 828,2 mill. i rentepapirer.
Hilton Food Group	kr 87 240 554	0,82 %	USA	
J Sainsbury	kr -		UK	
Marfrig Global Foods	kr 37 434 603	0,22 %	BRASIL	
Mitchells & Butlers	kr 160 347 792	1,33 %	UK	
Nestlé	kr 77 028 258 081	2,65 %	SVEITS	Har også eierskap i fire datterselskaper, samt investert om lag 2,5 mrd. i rentepapirer.
Premier Foods	kr 33 567 321	0,34 %	SVEITS	
Tesco	kr 9 495 891 744	3,58 %	UK	Har også investert om lag 16,2 mill. i rentepapirer.
Unilever	kr 33 376 085 569	2,45 %	UK	Har også investert om lag 190,7 mill. i rentepapirer.
Whitbread	kr 1 679 389 703	2,29 %	UK	
Wm Morrison	kr 753 762 324	1,51 %	UK	
Woolworths Group	kr 4 762 034 575	1,45 %	AUSTRALIA	
SAMLET INVESTERING (T2)	kr 136 332 560 208			
ANDEL SELSKAPER MED INVESTERING (T2)	63,2 %			
TIER 3 (Established but work to be done)				
2 Sisters Food Group	kr -		UK	
ALDI Nord	kr -		TYSKLAND	
ALDI Süd	kr -		TYSKLAND	
Arla Foods Ltd	kr -		DANMARK	
Auchan Holding	kr -		FRANKRIKE	
BRF	kr 127 363 153	0,43 %	BRASIL	
Carrefour	kr 1 465 704 178	1,22 %	FRANKRIKE	
Casino	kr 254 916 475	0,89 %	FRANKRIKE	
Charoen Pokphand Foods	kr 118 007 184	2,00 %	TAIWAN	
Cheesecake Factory (The)	kr 148 141 225	1,02 %	USA	
Chipotle Mexican Grill	kr 2 946 721 651	0,89 %	USA	
Coles Group	kr 2 245 240 959	1,40 %	AUSTRALIA	
Compass Group	kr 6 825 316 870	2,40 %	UK	Har også investert om lag 157,5 mill. i rentepapirer.
Domino's Pizza Group	kr 516 287 223	2,98 %	UK	
Elcor Group	kr 162 731 788	1,62 %	FRANKRIKE	
Hormel Foods Corporation	kr 1 085 098 053	0,50 %	USA	
IKEA (Inter IKEA Group)	kr -		NEDERLAND	
JBS	kr -		BRASIL	
JD Wetherspoon	kr -		UK	
Jerome Martins	kr 772 313 392	0,85 %	PORTUGAL	
Kraft Heinz	kr 2 030 263 108	0,56 %	USA	
LDC Groupe	kr -		FRANKRIKE	
Les Mousquetaires	kr -		FRANKRIKE	
Lidl Stiftung & Co	kr -		TYSKLAND	
Maple Leaf Foods	kr 177 770 327	0,76 %	CANADA	
McDonald's Corporation	kr 13 445 148 677	0,98 %	USA	Har også investert om lag 2,8 mrd. i rentepapirer.
Migros	kr -		SVEITS	
Minerva Foods	kr -		BRASIL	
Mowi	kr -		NORGE	
Perdue Farms	kr -		USA	
REWE Group	kr -		TYSKLAND	
Royal FrieslandCampina	kr -		NEDERLAND	
Schwarz Unternehmens Treuhand/Kaufland	kr -		TYSKLAND	
Sodexo	kr 1 501 391 307	1,40 %	FRANKRIKE	
Tyson Foods Inc	kr 1 567 610 365	0,78 %	USA	
Vion Food Group	kr -		NEDERLAND	
Yum! Brands	kr 2 496 712 751	0,89 %	USA	
SAMLET INVESTERING (T3)	kr 37 886 738 686			
ANDEL SELSKAPER MED INVESTERING (T3)	50,0 %			
TIER 4 (Making progress on implementation)				
Agro Super	kr -		CHILE	
Ahoki Delhaize	kr -		NEDERLAND	
Aramark	kr 1 088 123 596	1,30 %	USA	
Associated British Foods	kr 2 403 049 789	1,15 %	UK	
Campbell Soup Company	kr 606 881 676	0,48 %	USA	
Camst	kr -		ITALIA	
Colruyt	kr -		BELGIA	
Coop Italia	kr -		ITALIA	
Cooperativa Centrale Aurora Alimentos	kr -		BRASIL	
Coopérative U Enseigne	kr -		FRANKRIKE	
Cooperi Arc Atlantique	kr -		FRANKRIKE	
Costco	kr 14 865 173 538	1,04 %	USA	Har også investert om lag 133,6 mill. i rentepapirer.
Cremnoni	kr -		ITALIA	
Darden Restaurants	kr 1 609 433 003	1,21 %	USA	
Edeka Group	kr -		TYSKLAND	
Ferrero	kr -		ITALIA	
Gruppo Veronesi	kr -		ITALIA	
ICA Gruppen	kr 934 820 737	1,08 %	SVERIGE	
Kroger Company (The)	kr 1 874 761 405	0,91 %	USA	Har også investert om lag 792,5 mill. i rentepapirer.
Metro AG	kr 476 986 441	1,36 %	TYSKLAND	
OSI Group	kr -		USA	
Papa John's Pizza	kr 255 226 739	1,07 %	USA	
Plukon Food Group	kr -		NEDERLAND	
Restaurant Brands International	kr 1 287 286 654	0,52 %	CANADA	
Saputo	kr 603 862 160	0,61 %	CANADA	
Sysco Corporation	kr 2 917 112 135	0,90 %	USA	Har også investert om lag 327,1 mill. i rentepapirer.

Terrena Group	kr	-		FRANKRIKE	
Tönnies Group	kr	-		TYSKLAND	
Walmart Inc/Asda	kr	18 033 934 521	0,52 %	USA	
Wendy's Company	kr	274 695 010	0,65 %	USA	
WH Group	kr	984 160 272	0,93 %	CAYMAN ISLANDS	

SAMLET INVESTERING (T4)	kr	48 215 527 586			
ANDEL SELSKAPER MED INVESTERING (T4)		48,4 %			

TIER 5 (On the business agenda but limited evidence of implementation)

Albertsons	kr	294 194 812	0,41 %	USA	
Amazon/Whole Foods Market	kr	124 334 458 400	0,89 %	USA	Har også investert om lag 5,9 mrd. i rentepapirer.
Bimbo	kr	-		MEXICO	
BJ's Wholesale Club Holdings	kr	-		USA	
Chick-fil-A	kr	-		USA	
ConAgra	kr	-		USA	
Cooke Seafood	kr	-		CANADA	
Cracker Barrel	kr	347 530 142	1,30 %	USA	
Dunkin' Brands	kr	-		USA	
Dairy Farmers of America	kr	-		USA	
E.Leclerc	kr	-		FRANKRIKE	
Empire Company/Sobey's	kr	470 456 351	0,75 %	CANADA	
General Mills Inc	kr	3 215 807 452	1,04 %	USA	
Groupe Lactalis	kr	-		FRANKRIKE	
H E Butt Company	kr	-		USA	
Hershey Co	kr	1 829 698 710	0,67 %	USA	
Inspire Brands	kr	-		USA	
JAB Holding Company	kr	-		NEDERLAND	Har investert om lag 1,5 mrd. i rentepapirer.
Kerry Group	kr	4 043 429 280	1,84 %	IRLAND	Har også investert om lag 467 mill. i rentepapirer.
Loblaw Companies Limited	kr	784 293 647	0,53 %	CANADA	
Mars	kr	-		USA	
Meiji Holdings	kr	1 289 908 410	1,40 %	JAPAN	
Mercadona	kr	-		SPANIA	
Mondelēz International	kr	7 079 915 907	0,99 %	USA	
Publix Super Markets	kr	-		USA	
Sanderson Farms	kr	-		USA	
Seaboard Corp	kr	-		USA	
SSP Group	kr	740 398 062	3,55 %	UK	
Starbucks	kr	10 946 523 017	0,96 %	USA	Har også investert om lag 1,9 mrd. i rentepapirer.
Subway/Doctor's Associates	kr	-		USA	
Target Corporation	kr	8 407 819 998	1,11 %	USA	Har også investert om lag 283,1 mill. i rentepapirer.
Umoe Gruppen	kr	-		NORGE	
United Natural Foods Inc	kr	4 401 478	0,06 %	USA	
US Foods	kr	737 551 982	1,17 %	USA	

SAMLET INVESTERING (T5)	kr	163 926 387 648			
ANDEL SELSKAPER MED INVESTERING (T5)		44,1 %			

TIER 6 (No evidence on the business agenda)

Aeon Group	kr	2 470 472 851	1,01 %	JAPAN	Eierskapet er i holdingselskapet Aeon Co Ltd
Autogrill	kr	179 347 533	1,23 %	ITALIA	
Bloomin' Brands Inc	kr	171 847 207	1,18 %	USA	
C&S Wholesale	kr	-		USA	
Cencosud	kr	258 882 145	0,59 %	CHILE	
China Resources Vanguard*	kr	1 573 530 464	0,62 %	HONG KONG	Eierskapet er i China Resources Beer Holdings Co Ltd (datterselskap)
China Yunan Group Limited	kr	-		KINA	
Chuying Agro-Pastoral Group	kr	-		KINA	
CKE Restaurants	kr	-		USA	
CNHLS	kr	-		KINA	
Conad Consorzio Nazionale	kr	-		ITALIA	
Couche-Tard	kr	-		CANADA	
Dicos/Ting Hsin International Group	kr	-		TAIWAN	
Gategroup Holding AG	kr	-		SVEITS	
Habib's	kr	-		BRASIL	
Industrias Bachoco	kr	-		MEXICO	
Lianhua Supermarket Holdings Co	kr	-		KINA	
Maruha Nichiro Group	kr	88 264 192	0,91 %	JAPAN	
Müller Group	kr	-		TYSKLAND	
New Hope Liuhe Co	kr	125 466 543	0,09 %	KINA	
Nippon Ham (NH Foods Ltd)	kr	538 027 154	1,39 %	JAPAN	
Seven & I Holdings	kr	4 442 200 741	1,65 %	JAPAN	
Wens Foodstuff Group	kr	-		KINA	
Yonghui Superstores Co Ltd	kr	328 918 817	0,37 %	KINA	
Zhongpin	kr	-		KINA	

SAMLET INVESTERING (T6)	kr	10 176 957 647			
ANDEL SELSKAPER MED INVESTERING (T6)		40,0 %			

SAMLET INVESTERING I ØVRE SJKTE (T1-T2)	kr	138 301 437 095			
SAMLET INVESTERING I MIDTERSTE SJKTE (T3-T4)	kr	86 102 266 272			
SAMLET INVESTERING I NEDRE SJKTE (T5-T6)	kr	174 103 345 285			

ANDEL SELSKAPER MED INVESTERING I ØVRE SJKTE (T1-T2)	60,9 %
ANDEL SELSKAPER MED INVESTERING I MIDTERSTE SJKTE (T3-T4)	49,3 %
ANDEL SELSKAPER MED INVESTERING I NEDRE SJKTE (T5-T6)	42,4 %

SAMLET INVESTERING	kr	398 507 048 662			
---------------------------	-----------	------------------------	--	--	--